

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam
33. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Péntek
1933. évi február 10

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszedési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postátak rékpénztári számlánk száma 12.174. — **HIRDETÉSEK** díja 6 lej, szövegoldalon 9 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

MEGINGOTT A KORMÁNY HELYZETE?

Apponyi

Írta: KACSÓ SÁNDOR

Egész Magyarországon, de nemcsak ott, hanem mindenütt, ahol magyarok élnek, a leg-tisztabban, a legőszintebben és a legmélyebb-ről száll föl a könnyes meghatódottság Apponyi Albert gróf halála alkalmából. A halál és különösen azoknak a halála, akik elől-jártak s valamiért valakiknek az élén harco-
kat vívtak, mindig megdöbbentő, mindig megrezzenti az emberi szolidaritás hurjait, mindig meghatódottságot vált ki és — egy-ideig legalább — lesorvasztja még azokat az ellenséges indulatokat is, amelyek az elhunyt ellen éltek és dolgoztak, amíg ő élt.

A halál előtt megtorpan minden s egyedül marad a legszebb emberi indulat: a részvét. A részvét nem a halottal, hanem önmagunkkal szemben, akiknek tovább is állaniuk kell majd az élet kicsinyes harcain.

Apponyi meghalt és gyászba borultak minden magyarok. Részvét borítja a külföldet is. Ez a gyász és ez a részvét azonban mégis különbözik a rendes törvényszerűségtől. Ez a gyász és ez a részvét igazán maradéktalan, különösen „a minden magyarok lelkében” ahogyan azt Gömbös magyar miniszterelnök kifejezte. Nincsen benne semmi, de semmi disszonáns hang, nincs benne a csak a halál előtt meghajló ellefelek megilletődöttségének a melléke, nincs benne kesernyés meglát-rálás a nagy halott emléke előtt, nincs benne az érdemek kényszerű elismerésének semmi, de semmi felfestése.

Magasra emelkedett, tiszta és teljes, szinte földfeletti gyász ez már, ami nem csukló zo-kogást, hanem zsongó elrövelést, legtovább megkönnyebbítő könnyezést vált ki. Mintha nem is embert, hanem emberföltéttséget gyá-szolnánk, akit nem is mérünk emberi mér-tékkel, mert mindenki felett állott, egyedül és érinthetetlenül, kitornyosodva közülünk, mint az egyéniségnek hatalmas sziklavára.

Ilyen gyászdal száll föl Magyarországról most Apponyi halálakor.

Szinte bántó már ez az egyhangúság. Mintha igaztalanság volna. Mintha csak azért, hogy emberibb legyen az a fájlalom, hogy közelebb essék hozzánk, szükség volna leg-alább egyetlen egy disszonáns hangra egyet-lenegyre, amely nem az elhunyt elvitathatat-larul kimagasló, szinte ködös egyénisége ellen kelt érzéseket, hanem visszahull rájuk vissza-hull Magyarországra, mint csodálkozó, meg-gondolkoztató, nyugtalanságokat keltő kér-dek.

Mint valami önvád!
Hogyan lehetett az, hogy ez a kivételesen nagy egyéniség, ez az egész világon látszó Ember, aki minden családi és vallási tradi-cióknak kötönnyegye ellenére is emberi magas-ságokba emelkedett s jogot, sőt kötelességet nyert arra, hogy a maga kivételes szellemisé-gével előrevigye, huzza, vonzza azt a népet, amelyből kinőtt és azt az országot amely-nek parádés zászlóvivője lett a külföld előtt, sohasem juthatott igazi irányító vezérszerep-hez. Sohasem vehette a kezébe országa kor-mányrudját, sohasem érvényesíthette a ma-ga akaratait és elképzeléseit, hanem mindig csak az a szerep jutott neki, hogy ragyogó ékesszólásával, szédületes műveltségével, lé-lekbeható hangjával, úgy képviselje a maga országát, ahogyan erre megbízást kapott.

Apponyinak mindig csak reprezentálania volt szabad azt a népet és azt az országot, amelyet vezetnie é irányítania kellett volna. Hosszu politikai pályafutása alatt egyetlen egyszer sem vehette kezébe ő a gyeplőket. Miniszter is mindössze kétszer volt, akkor sem hosszú ideig. Politikai pártárvnyalatok között hánnyódott s bár mindig közel állott ahhoz a mentalitáshoz, amely a kormányzást kiverkedte magának, ő maga mégsem jutha-tott soha a tényleges hatalom gyakorlásáig. Talán éppen ezért, mert mindig fölülállott,

Egész Magyarország készül Apponyi Albert gróf temetésére

A világsajtó megható szavakkal bucsuztatja a magyar nemzet nagy halottját

Budapest, február 9.

A magyar főváros még mindig Appo-nyi gróf halálának a hatása alatt áll. A lapok, szinte kivétel nélkül, valamen-nyien gyászkeretben jelentek meg és ol-dalas cikkekben emlékeznek meg a nem-zet nagy halottjáról, pályafutásáról, rendkívüli egyéniségéről és nagy embe-ri érdemeiről.

A bucsuztató cikkeket a budapesti uj-ságíróársadalom kiválóságai írták.

Kedden este a rádió félbeszakította a műsort s úgy jelentette be hallgatóinak a várt és mégis annyira megrövidít

gyászhirot. Aztán egészen abbahagyta a szórakoztató műsort, majd a gyász jelöl fél 10 órakor végleg elnémult.

A Nemzeti Színházban Csathó Kál-mán főrendező rövid és mindegyre el-csukló beszéddel jelentette be a gyász-hirt, amit a közönség mély megilletődés-sel, állva hallgatott végig.

A MAGYAR VIDÉKEK
GYÁSZÁ...

A vidéki városokban is, de még a falvakban is mindenütt mély megillető-déssel fogadták a gyászhirot, amely való-ban pillanatok alatt száguldott végig

Magyarországon. Szegeden, amelynek Apponyi diszpolgára volt, először a vá-rosházára huzták fel a gyászlobogót. A harangok megszólaltak és egy félóráig szööltek. A harangszó adta hírül a vá-rok közönségének, hogy Apponyi meg-halt. Rövidesen a magánházakat is elbo-riották a fekete zászlók. Egész Szeged gyászba borult.

Kiskőrösnek egyetlen diszpolgára volt Apponyi. Itt is fekete lobogók lepték el az egész várost. Dombóvár tanácsa rend-kívüli gyűlést tartott s elhatározta, hogy „utcát nevez el a Széchenyi után, élt leg-nagyobb magyar nevével”.

A magyar nemzet halottja

ünnepléynek a programja még nincs összeállítva.

CSAK KEDDEN, FEBRUÁR
14-ÉN LESZ A TEMETÉS
BUDAPESTEN

A holttestet tartalmazó koporsót pén-teken, a Genfben tartott gyászszentisze-let és a népszövetségi gyászünneplé után teszik vonatra és indítják el Ma-gyarország felé.

Budapestre szombaton délelőtt 10 óra-kor érkeznek meg a koporsó. Az állomás-ról egyenesen a parlament épületébe vi-

szik és a kupolacsarnokban ravatalozzák fel újra. Vasárnap és hétfőn a nagykö-zönség vonulhat el a ravatal előtt és te-kintheti meg mégegyszer, utoljára Ap-ponyi Albert földi maradványait.

A temetés kedden délelőtt lesz. A gyászszertartást Serédy hercegprímás ce-lebrálja. A temetési program összeállí-tása most van folyamatban. Nincs tisz-tázva még a disztrihely kérdése sem. Magánértesülések szerint felmerült az a terv is, hogy a koronázó templomban te-messék el, ahová csak uralkodókat te-mettek eddig.

A külföld részvéte

Apponyi gróf halála. Ő volt az, aki jó és rossz időkben egyaránt megállotta a helyét és megőrizte nyugodt és magaslatos gondolkodását.

Dolfuss osztrák kancellár Bécsből kül-dötte el részvétáviratát Gömbös ma-gyar miniszterelnökhöz és Apponyi Al-bertnéhez. Hindenburg is táviratozott. A Népszövetség főtávkára kedden az aláb-bi táviratot küldötte a magyar külgy-minisztériumnak: „Sziveskedjék a ma-gyar kormány a Apponyi elhunytá al-kalmából legmélyebb részvétemet tolmá-csolni. Az elhunyt kiváló szellemi tulaj-donságai, nemeslelkű személyisége és a Népszövetség iránti odaadása valamen-nyünknek emlékeztetésben élni fog”.

A KÜLFÖLDI SAJTÓ MEG-
EMLEKEZÉSE

Berlin, London, Bécs, Prága és Róma kedden külön újságkiadásokban jelentet-te Apponyi halálát.

A külföldi lapok kivétel nélkül mind a legnagyobb tisztelet és megilletődöt-tség hangján emlékeznek meg a nagy

magyar államférfiuról, aki minden haza-fias velleitása mellett is egész Európá-s volt, mert nagy szellemisége közkin-cso volt már a nemzetközi diplomáciának.

Még a cseh sajtó is megtalálta az őszin-te tisztelet és az elismerés hangjait. A félhivatalos Prager Presse írja, hogy a magyar történelemnek jellegzetes darab-ja szállott a sirba vele. Nagy szellem volt ő és kiváló szónok, akinek felké-szültége és ragyogó ékesszólási készsége a római mesterekre emlékeztette a hall-gatókat.

Az olasz lapok hangja éppen olyan könnyesen meghatódott, mint a magyar-országiaké.

Az angol Daily Mail szerint a jelenkor legnagyobb államférfia szállott sirba. A Daily Herald viszont azt hangsúlyozza, hogy Apponyi mindig a béke híve volt és a világháború előtt előharcosa volt a világbéke megteremtése érdekében. indított mozgalomnak. A Deutsche Allgemeine Zeitung Stresemann mellé állítja, a Lokal Anzeiger pedig: „Ő volt az a nagy öreg harcos, aki nem egyszer engedé-

mert nagy europaisága, nagy műveltsége és tiszta látása közeje és a kormányzási lehetősé-g közé dobta azt az árnyalatot, amely mi-att neki félre kellett állania, vagy amelyért — s ez inkább az igazság — félreállították. A békeszerződés megkötésénél neki jutott a legkeservesebb szerep és a legkegyetlenebb harc. Nem rajta mult, hogy jellegzetes sors-tragédiájához hiven, itt is olyan sikereket ara-

tott, amelyek nem hoztak termést. Nagy szó-noki sikerekkel, de mégis a legteljesebb ere-dménytelenséggel tért vissza a hazájába, a melyben akkor már ugyanazon mentalitás ra-gadta magához a vezérszerepet, amelynek ő is hívője, mindössze tisztább hívője volt. És akkor sem juthatott a kormányrudhoz. Meg-maradt, sőt kiteljesedett a régi beosztása, a régi szerepe: reprezentálta azt az országot a

népek gyűlékeztetésében, amelyet nálánál ke-vésbé felkészült és sokkal kisebb egyénisé-gek vezettek.

Talán hasznos volna, ha a „minden magya-rok fájdalma” és a már szinte nem is em-beriesen kitisztult egyhangú gyászadalba bele-vegyülne ott, a függetlenségig összeszorult kis országban, ennyi disszonancia.

Ennyi és ilyenértelmu disszonancia!

tenységre kényszerítette az ellenséges indulat Franciaországot és Titulescut is.

A Journal de Geneve, a Népszövetség felhivatalosa mint az ékesszólás legnagyobb mesteréről emlékezik meg.

A londoni Evening News is hosszú kegyeletos cikkel hódol Apponyi emlékének. Kiemeli, hogy Apponyi felesége közeli rokona az angol királynak. Apponyi apósa Viktória királynő első unokafivére volt. A cikk foglalkozik az elhunyt pályafutásával és méltatja diplomáciai tevékenységét. Ő vezette a magyar béke-delegációt Párisba és egész erejét a rövidlátó békefeltételek ellen fordította.

Aztán elbeszéli a cikk írója egyik jellegzetes élményét Apponyival kapcsolatban. A Népszövetség egyik tanácsülésén a kisebbségi kérdéssel foglalkoztak és az érdekeltek a vitát viharos, alacsony szintű, goromba veszekedéssé súlyosztették. Vére felkelt Apponyi s mint mindig, ez uttal is akkora önuralommal és olyan méltósággal beszélt, hogy a többi és magukról megfélemlített delegátusok láthatólag elcsüggedtek és meguntak. A vihar elcsendesedett s még Titulescu is abbahagyta az akadékoskodást.

S valóban — fejezi be cikkét az angol újságíró, — Apponyi egy ezeréves kultúrán legtisztább képviselője volt.

A TEMETÉS PROGRAMJA

Esti telefonjelentésünk szerint a miniszterelnökségen délután értekezlet volt, amelyen megszabták a temetés programját. Ezzel kapcsolatban jelentik azt is, hogy a holttestet csak szerdán délelőtt balzsamozták be és ravatalozták fel a Szent József plebániá templomában. Apponyi Albertné nem hagyta el még a „Residenz-hotelt”, mert gyengélkedik.

A miniszterelnökségen tartott értekezleten egyébként a következőkben állapodtak meg:

1. A holttest Hegyeshalomnál érkezik az országba. A határon a kormány és a parlament kiküldöttjei fogadják a végleg hazatérő Apponyit. Fogadó-gyászünnepségek lesznek ezenkívül a közbeeső nagyobb állomásokon is, Magyarváron, Győrben és Komáromban.

2. A közbeeső gyászünnepségek miatt a halott az első programtól eltérően csak este kilenckor érkezik meg a budapesti pályaudvarra.

3. A pályaudvaron Mészáros János püspöki helynök fogadja az előírt egyházi szertartással a halottat és beszélteti a koporsót. Itt Huszár alpolgármester tart gyászbeszédet a város nevében.

4. Azután a fogadóküldöttség és a kivonult közönség gyászmenetet alkot és a holttestet a Rákóczy-uton, az Erzsébet-uton és az Alkotmány-után keresztül viszik a parlamentbe, ahol a kupolacsarnokban ravatalozzák fel.

5. Vasárnap és hétfőn reggel kilenc órától délután öt óráig a közönség vonul el a ravatal előtt.

6. A temetés kedden délelőtt 10 órakor lesz. Az ünnepélyes gyászszertartást Serédy Jusztin hercegprímás végzi.

7. Kedden délelőtt 10 órakor Rekviem, amit ugyancsak a hercegprímás celebrál a koronázó templomban.

TITULESCU TAVIRATA APPOINYÉHOZ

Titulescu román külügyminiszter az alábbi táviratot küldötte Apponyinéhoz: „Fájdalommal megtelt szívvel veszek részt kegyelmességeddel együtt abban a gyászban, amit az úrnt a férfiu iránt érzel, aki szememben tökéletes hazafi volt, de ezenkívül tökéletes ember is. Általános tiszteletet és megbecsülést szerzett önmagának és hazájának. Osztomozom abban a fájdalomban is, amit Magyarország nagy fia elvesztése miatt érez, mert Apponyi halála nemcsak hazájának, hanem a nemzetközi fórumoknak is nagy veszteséget jelent.”

A római Popolo d'Italia, a londoni Manchester Guardian és a Daily Mail gyászkeretben jelentették be közönségüknek a nagy magyar államférfi halálát.

A Times azt írja, hogy az erdélyi optások örökké tartó halálával gondolatnak a nagy Apponyira, mert az, hogy az optások hozzájutottak elvesztett birtokaik értékeihez, egyedül az Apponyi érdeme volt.

AKI SOHASEM TAGADTA LE MAGAT...

Az egyik Genfben tartózkodó külföldi újságíró interjút csinált a Residenz portásával, hogy jellemző apróságot tudjon meg a nagy halotról. A portás tudott is valami nagyon jellemzőt, ami fényt vet Apponyi jellemére.

— Ő volt az a politikus — mondotta a portás —, aki sohasem tagadta le magát s aki mindenkit fogadott, aki beszélni akart vele. Ennél jellemzőbbet nem mondhatok, mert ilyen ember több nem akadt azok között a nagyon híres politikusok között, akik a hotelnek vendégei voltak...

Hitler a választások tartamára felfüggeszti a német kommunista-párt működési jogát

A kancellár Münchenbe repült és ott megkezdte a választási propagandát
A kancellárnak nem kell a kancellári fizetés, megél mint író és újságíró is

Berlin, február 9.

Most, miután a porosz országgyűlés nincs többé, mert Hindenburg rendelete azt feloszlatta, a kormány nyugodtan hozzáfoghat a választási propagandához. A kommunistapárt nagy ereje zavarja még annyira amennyire, de úgy látszik az alkotmány és parlamentarizmus alapján álló Hitler-kormány ezen az akadályon is túleszi majd magát.

A Lokal Anzeiger mai jelentése már rá is mutat arra az utra, amelyen haladva Hitler megtalálja a módját annak, hogy ugyanugy, ahogyan a porosz tartománygyűlést eltette láb alól, megszabaduljon a kommunista párttól is.

A Lokal Anzeiger mai száma hirt ad arról, hogy

a kormány feloszlatta a kommunista pártot.

A lap szerint ez a feloszlátás nem végleges, mert hiszen nem lehet milliós tömegek politikai pártját örökre megszüntetni, hanem csak időleges. A kormány most jogcímet keres arra, hogy a párt működését néhány hétre beszüntthesse, arra az egynehány hétre, amíg a választások tartanak.

Más jelentések szerint addig is, amíg a kommunistapártot valamilyen kormány, vagy elnöki rendelettel fel lehet függeszteni, a kormány bizalmas utasítást adott a választási elnököknek, hogy

a kommunista listák ajánlását lehetőleg ne fogadják el és így tegyék lehetetlenné, hogy olyan kerületekben, ahol nagy a kommunista választók száma, a szavazók a párt jelére szavazhassanak.

Egyelőre a kormány nem cáfolja, hogy a kommunista pártot fel akarja oszlatni, de ez a hallgatás még nem jelenti azt, hogy tényleg ehhez a veszedelmes eszközhöz nyúl. Annyi bizonyos, hogy minden eszközt meg fog ez alkalommal ragadni Hitler, hogy a párt erejét „alkotmányos” keretek között is széjjelforgácsolhassa.

NAGYTAKARITAS A RENDŐRSÉGEN

A választási erőszaktól eltekintve minden vonalon tovább folyik a baloldali politikai elemek nagytakarítása. Az egyik nemzetiszocialista képviselőt, Balghuet ma berendelték Berlin rendőrfőfőrejtúrájára azzal a kivételes megbízással, hogy a karhatalomból szedje ki a baloldali elemeket.

A képviselő állítólag még a mai nap folyamán kitisztítja a rendőrséget és elbocsátja mindazokat a rendőrtiszteket és rendőrelőadókat, akikkel szemben felmerül az a gyanú, hogy akár a szociáldemokratáknak tagjai, akár pedig kommunista érzelműek.

A legutóbbi események ugyanis azt

bizonyították, hogy a kormány nem számolhat százszázalékosan a karhatalommal, mert annak sorában nagyon sok baloldali érzelmű rendőr áll.

HITLER NEM VESZI FEL A FIZETÉSÉT

Hitler, a birodalom kancellárja egyébként tegnap este repülőgépen Berlinből Münchenbe utazott. A hivatalos jelentés szerint utazásának az a célja, hogy magánügyeit Münchenben elintézzék. Más jelentések szerint Hitler utja a választási propagandával áll kapcsolatban és a kancellár azért utazott Münchenbe, hogy bajor szavazóinak voksát feltétlenül biztosíthassa.

Ezzel az utazással kapcsolatban azt közlik a német sajtóírók, hogy a nemzetiszocialista párt központi irodája, annak ellenére, hogy

a nemzetiszocialistapárt kormányra került, továbbra is Münchenben marad.

A nemzetiszocialista lapok ugyanezzel az utazással kapcsolatban kihangsúlyozták, hogy Hitler nem veszi fel a kancellári fizetését, mert arra nincs szüksége. Mint író és újságíró keresi ezentúl is a kenyerét és nem szorult rá arra, hogy a kancellári fizetését felvegye.

Ez a nagylelkű lemondás ugyancsak — a választási propaganda céljait szolgálja.

Tetteieriek egy betörőt,

akiről kiderült, hogy mérnök és egy jónevű gyáros fia

Budapest, február hó 9

Ma a rendőrség tudomására jutott, hogy be akarnak törni Katz Sándor kereskedő lakására. A rendőrség lesben állott és a betörőket abban a pillanatban, amikor azok a lakás ajtaját fessegették, elfogta. A betörők ketten voltak. Az egyik kiszabadult a rendőrök kezei közül de a másikat sikerült a rendőröknek ártalmatlanná tenni.

A letartóztatott betörőt beszállították a főkapitányságra, ahol elmondotta, hogy

Hoffmann Istvának hívják, mérnök, de teljesen elzúllt és betörésből él. Egyébként Hoffmann István egy jónevű gyárosnak a fia.

A kihallgatás során Hoffmann István hirtelen rosszul lett és a rendőroorvos megállapította, hogy vakbélgyógyeise vannak. Azonnal kórházba szállították, ahol nyomban megoperálták.

Hoffmann Istvánt felgyógyulása után visszaszállítják a rendőrségre.

Ha a francia parlament ismét kormányt bukhat, jöjjön inkább a diktatúra — mondja az Echo de Paris

A hat és fél milliárdos deficit kiegyensúlyozásának műveleteit sem fogja megszavazni a francia parlament

Páris, február hó 9

Az a minisztertanács, amely hétfőn délután a költségvetés összeállításával foglalkozott, ünnepélyes és jelentőségeltjes minisztertanács volt. A minisztertanácsban maga Lebrun, a köztársaság elnöke is részt vett. A költségvetés összeállítása azért fontos, mert a hiány eltüntetésének módjait bukatták meg a Paul-Boncour kormányt és sem az új kormány, sem pedig az elnök nem látná szívesen, ha a költségvetés újabb parlamenti tárgyalása ugyanolyan szomorúan és kellemetlenül végződne, mint ahogyan Boncour és Cheron idejében zárult.

A Daladier kormány mindenesetre kedvezőbb kilátásokkal indul neki a parlamenti harcnak. Bonnet kiszámította, hogy Cheron tévedett és a költségvetési hiány nem tíz, hanem csak hat és fél milliárd frank. Ezt a hiányt Bonnet úgy akarja eliminálni, hogy nem lépteti életbe az új adótörvényt, amely adómérsékléseket hozna, megemeli a közvetett adókat és takarékoskodik egy közigazgatás, mint a hadügyi tárca költségvetésében. Megállapodott a minisztertanács abban is,

hogy ebben az évben nem dotálja a szokásos hárommilliárd frankkal az amortizációs pénztárt és végül úgy határozott, hogy a közmunkák részére szükséges pénzt kölcsön útján teremti elő.

Ennek ellenére is a közhangulat egyre rosszabb és rosszabb. Valószínűnek tartják, hogy a pénzügyi javaslat ugyanarra a sorsra jut, mint a Cheroné: megbukik. A köztisztviselők testülete kijelentette, hogy minden fizetésleszállítási tervet visszautasít, a kereskedők pedig azzal fenyegetőznek, hogy amennyiben a kormány az adókat emeli, ők azonnal becsukják üzleteiket.

Nagyon érdekes az Echo de Paris cikke, amely előre megjósolja, hogy a parlament ismét leszavazza a költségvetési javaslatot és ezért

nyíltan azt javasolja, hogy váltazzák meg az alkotmányt, mert a jelenlegi parlamenti ellentállás rendszere és lehetősége mellett kormányozni nem lehet.

Az Echo de Paris cikkét nem lehet félreérteni: a lap nyíltan a diktatúrát propagálja.

Munkástüntetések Budapesten

Tegnap este kilenc órakor a magyar főváros több helyén munkáscsoportok verődtek össze. A tüntetők „Munkát és kenyeret” követeltek. A kivonult karhatalom a tüntetőket majdnem mindenütt simán szétoszlatta.

Csupán a Gólya-utcában történt kisebb összeütközés, amelynek során a tüntetők a földre tepertek egy rendőrt.

A letepert rendőr még segítségért tudott fűtyülni. Segélykérésére kisebb rendőri osztag érkezett a színhelyre, amely gummibotokkal szétverte a tüntetőket.

Itt negyvenöt tüntetőt őrizetbe vettek.

Az Apród utcai Munkás Otthonból este nyolc órakor egy nagyobb csapat munkás távozott, akik az utcán hangoskodtak. A Palota-téren a detektívek megfigyelték a csoport leghangosabbjait és azokat a főkapitányságon előállították igazoltatásuk során kiderült, hogy az egyik dr. Bánóczy László ügyvéd, fővárosi bizottsági tag, a másik Geiger János a Munkás Otthon elnöke.

A brünni puccs szervezőjét állítólag kiadták Csehszlovákiának

Budapest, február 9

A brünni fasiszta puccs értelmi szervezője, a kalandos vérmérsékletű Kobzinek főhadnagya egyik társával együtt a brünni 43. gyalogezred kaszárnyájának sikertelen ostroma után még idejében egy utat nyert és Jugoszláviába menekült. Amint már jelentettük, néhány nappal ezelőtt az egyik kis montenegrói városban Kobzinek és kísérelőjét a jugoszláv hatóságok letartóztatták s elfogásáról jelentést tettek a belgrádi csehszlovák követségnek.

A távirati irodákhoz érkező jelentések szerint ugyanis a brünni puccs értelmi szervezőjét és végrehajtóját a jugoszláv hatóságok már ki is adták és Romániába szállították, ahonnan a Halmi határállo-máson keresztül tették át Csehszlovákiába.

E hírek szerint tehát Kobzinek főhadnagya kerülő uton ismét Csehszlovákiában van. A Budapestben elterjedt híreket azonban eddig sem belgrádi, sem pedig bukaresti jelentések nem erősítették meg.

Március 15-ére galasztották az ujoncok bevonulását

Bukarest, február 9

A hadügyminisztérium az 1933-as korszály bevonulását március 15-re halasztotta.

Cuza táviratilag üdvözölte Hitlert

Bukarest, február 9

Cuza ma pártjának parlamenti csoportja nevében táviratot küldött Hitlernek. A távirat hangsúlyozza, hogy a romániai Antiszemita Liga boldog örömmel fogadta Hitler kinevezésének hírért. A sürgöny „Heil Hitler” felkiáltással zárul.

Arad városnak olyan földjei is vannak, amelyek- ről nem is tudott

Arad, február hó 9

Arad város tanácsa már régebben bizottságot küldött ki a városi ingatlanok felülvizsgálására. A bizottság a városi épületeket már felülvizsgálta és azoknak adatait rendben is találta.

Amikor azonban a városi telkek és földek átvizsgálására került a sor, a bizottság nagy meglepetéssel fedezte fel, hogy

a városnak 40-50 hold földje van, a mely után semmiféle bért nem fizetnek. A városi tanács most elhatározta, hogy ebben az ügyben vizsgálatot indít.

A vizsgálatnak bizonyára meg is lesz az eredménye s valószínű, hogy még más hasonló esetekre is fényt derítenek.

Leégett Csehszlovákia egyik legnagyobb textilgyára

Bodenbach, február 9

Ma délután a bodenbach-i főpályaudvar mellett kigyulladt egy textilgyár. A tüzet csak nagy későre vették észre, amikor is már a gyárépület felső traktusa lángokban állott. A tűz ezeken a felső emeleten annyira elharapódzott, hogy nem lehetett a gyárépületet megmenteni.

A tűzoltóság emberfeletti munkát végzett, de az elhatalmasodott tüzvészsel szemben tehetetlen volt.

A gyár, amely elégett, nemcsak Csehszlovákiában, hanem egész Európában ismert textil üzem. — A neve: Makosa textilárugyár rt.

Hozzávetőleges becslés szerint a tüzvész mintegy egymillió cseh korona kárt okozott.

KARAFÁ, mint betörő

Arad, február hó 9

Vakmerő rablótámadás történt Stefanovici Remus aradi pékmester lakásán, ahová éjnek idején betörő surrant be. A lakásban történetesen csak a pékmester sógora tartózkodott, aki felébredt a betörő motoszkálására és villanyt gyújtott. Legnagyobb meglepetésére a betörőben Karafa Zsigmond 45 éves vásári karikadobóra ismert. Rémülten kiáltozni segítségért és kiáltásaira a pékműhelyben alkalmazott segédek fel is ébredtek és be is siettek a lakásba. A betörő azonban sietve elmenekült és 15 ezer lej értékű holmit vitt magával zsákmányképpen.

Stefanovici pékmester feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást Karafa ellen, akit ma a detektívek le is tartóztattak. A betörő azonban időközben ruhát cserélt és hajviselését is megváltoztatta, hogy a szembeállításnál ne ismerjék rá, azonban a betörés éjszakájára nem tud alibit bizonyítani.

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ BRASSÓ

A szezon legkedvesebb, legszellemebb
vigjátéka:

„Lehmann mama
három lánya”

Lehmann mama: HANSI NIESE
a bécsi aranybuzor királynője.

ASTRA MOZGÓ, BRASSÓ

JÖN:

RICHARD TAUBER

a nagy tenor legújabb és legnagyobb filmalkotása

Kínai jelentés szerint a japán offenzívát visszaverték

Peking, február 9

A jeholi fronton a japán csapatok a napokban ismét rendkívül heves offenzívát indítottak állítólag — a hivatalos japán jelentések szerint — nagy sikereket is értek el. Most azonban Pekingből származó hivatalos kínai jelentések arról számolnak be, hogy a jeholi offenzíva si-

keréről kiadott japán jelentések túloztak, mert

a kínai hadierőnek sikerült a japán seregek támadását ellensúlyozni és az egész vonalon visszaverni.

Az erőteljes kínai ellentámadás a japánoknál hatalmas veszteségeket okozott.

A magyar képviselőház ünnepélyes gyászülése Apponyi halála alkalmából

Budapest, február 9.

A magyar képviselőház Apponyi emlékének szentelt gyászülést tartott szerdán délután. Az ülésen másról nem is volt szó, csak a nemzet nagy halottjáról.

Fél hatkor nyitotta meg a gyászülést Almássy elnök. A képviselők kivétel nélkül mind megjelentek. A kormány is teljes számban vonult fel. A karzatokat fekete ruhás diplomaták és a felsőház tagjai töltötték meg.

Almássy elnök tartotta az első beszédet. Apponyit méltatta, a nagy politikust. Gigantikus tehetség volt, aki utólrhetetlen erővel és elánnal védelmezte és képviselte a külföldön mindig a magyar igazságokat. A vesztesség, ami az országot az ő halálával érte, pótolhatatlan.

Aztán Gömbös miniszterelnök a kormány nevében bucsuztatta a halottat.

Apponyi valóban a harc mezején esett el, mondotta. Elcsúszott, hogy utolsó lehelletéig védelmezte szeretett hazája érdekeit. Az ő példája lebegjen minden magyar szeme előtt.

Zichy János gróf a kereszténypárt nevében bucsuztatta a halottat. Azt a munkát ismertette, amit Apponyi a jogfolytonosság elvének érvényesítése érdekében kifejtett. A kereszténypárt legnagyobb egyéniségét vesztette el az elhunytban s hiányát mindig érezni fogja. Apponyi egy nemzet génusza volt s vigasztalásunk csak az lehet, hogy nem vesztet el az a nép, amelynek ilyen génuszai vannak.

Itt említettük meg, hogy Boris bolgár király és a svájci köztársasági elnök is részvétlétáviratot küldött Horthy kormányzóhoz Apponyi halála alkalmából.

A Bukarest-temesvári vonalon még mindig csak átszállással lehet közlekedni

Bukarest, február 9.

A CFR bányási vonalain az áradások miatt még mindig zavartan megy a közlekedés. Az egyes és kettős számú,

Bukarest és Temesvár között közlekedő Rapid vonatok csak átszállással tudják a forgalmat lebonyolítani és az átszálló helyig mindkét irányban helyi vonatokként közlekednek.

A forgalmi igazgatóság elrendelte, hogy az

egyes számú Simplon express, amely Páris és Bukarest között fut, egy percre megálljon Colesti állomásnál, bevárva a Campulung-i személyvonatot.

Ugyancsak a forgalmi igazgatóság elhatározta, hogy csütörtöktől kezdődően Kolozsvár—Dés és retur nyitoc autómotort állít be.

A mo.örpárok egyike Kolozsvár és Szatmár között fog közlekedni.

A kamara ülése

Nagy kavarodás Madgearu pénzügyminiszter körül

Izgalmas szóharc sértegetésekkel és gyanúsításokkal

Tiltakozó felszólalás a tanári fizetések
csökkenéséről szóló javaslat ellen

Bukarest, február 9

A képviselőház mai ülésén Giurescu györgyista képviselő szemrehányta Madgearu pénzügyminiszternek azt, hogy felelet nélkül hagyja a képviselők apróbb interpellációit.

Madgearu: Ön tegnap kérdést intézett hozzám. Erre csak azért nem felelhettem, mert Páris időközben telefonhoz szólított. Egyebekben barátom Önnek hiányzik a gyerekszobája.

A vérmes pénzügyminiszteri kiszólás nyomán olyan izgalom támadt, hogy az elnök kénytelen volt az ülést felfüggeszteni. Ujrakezdés után Giurescu vitatja Madgearunak azt a védekezését, mintha a külföldi telefonok okából hagyná válasz nélkül a képviselők kérdését.

— Nem ez rendszer Madgearu urnál — mondja. — Ami pedig a gyerekszo-

bát illeti, lehet, hogy nevetlen vagyok, de ennek a megállapítására éppen a pénzügyminiszter ur a legkevésbé jogosult, mert ő társ egy vasnagykereskedésben, mely mamut-tételekben szállít az állam részére. Ez pedig már erkölcsi összeférhetetlenség.

Madgearu: Kikérem magamnak, közönséges rágalmazó. Én nem szállítok, hanem dolgozom. Éjjeli tizenkét óráig bárki eljőhet a pénzügyminiszteriumba és engem az asztalomnál talál. Rágalmazó.

A pénzügyminiszter és a képviselő vitája nagy izgalomban, heves tumultusok közepette zajlik le.

Bratianu Gheorghe pártja, mint egy ember tiltakozik Madgearu tónusa ellen. Korábban hallatszik:

— Ez a tenor tilos. Még egy miniszter részéről is.

Madgearu: Nem tilos. Mióta a parlament megnyílt, a rágalom rendszerre vált. Ennek véget fogok vetni.

Ghimbesanu lupista sérelmezi azt, hogy

abban a bizottságban, amely a köztisztviselők törvénytelen kinevezését vizsgálja felül, nincsen egyetlen erdélyi tag sem.

Mirescu szociáldemokrata jelentéktelen munkásbiztosítási ügyben szólalt fel, majd a napirend következik, amelynek során kisebb hiteltörvények letárgyalása és a tisztviselők fizetescsökkenéséről szóló törvény vitattnak meg.

Toni tiltakozik a tanári kar fizetésének csökkentése ellen és azt mondja, hogy az államnak a megtakarításokat máshonnan kellene kioroszakolnia.

Hogy van bátorsága a kormánynak a szegény emberek nyomoruságos fizetéseit megnyirbálni, amikor a miniszteri padosor tele van feleslegesen kinevezett államtitkárokkal, akik horribilis javadalmazásokat huznak.

Simionescu kormánypárti: Bezzeg akkor nem beszélt Toni ur, amikor az ezer lejes képviselői napidijakat vágta boldogan zsebre.

Toni: Én bizony mindig így beszéltem. És mindig hangsúlyoztam a tanári és tanítói testület rendkívüli nyomoruságát. A javaslatot nem szavazom meg.

Az ülés vége felé Madgearu a csökkenés elfogadását kérte.

— Bágyadt, levert, dolgozni képtelen egyéneknél a természetes „Ferenc József” keserűvív szabaddá teszi a vérkeringést és emeli a gondolkodó és munkaképességet. Beható kórházi kísérletek folyamán bebizonyult, hogy a Ferenc József vizsellemi munkásoknál, neuraszténias emberekkel és betegeskedő asszonyokkal rendkívül jótékony hatású gyomor- és béltisztító szer. A Ferenc József keserűvív gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Eddig még nem tudták ellogni a lázadó hollandi hajót

Hága, február hó 9

A B. L. tegnapi száma jelentette, hogy a „Hét Tartomány” nevű hollandi hadihajó legénysége, amely javarészen bennszülöttekből állott, lefegyverezte és a kikötőben az éjszaka folyamán partra tette a hajó tisztjeit és azután a nyílt tengeren megszökött. Tegnap már az a hír vol elterjedve, hogy a hajó üldözésére elindult páncélos utolérte a bennszülöttek hajóját és azok megadták magukat.

Ez a hír nem bizonyult valósnak. Mai jelentések szerint a hajót az üldöző páncélos nem tudta eddig utolérni. Megállapították, hogy a hajó 6-7 tengeri mérföld sebességgel halad óránként és jelenleg valahol a Sipora szigetsorost körül tartózkodik. A hajó már elhagyta a szigetsorost is és tovább halad észak felé. Ma egész hajóraj indult a megszökött hajó üldözésére, de eddig semmi eredmény.

Szerencsés számok

Bukarest, február 9.

Szerdán délelőtt ejtették meg Bukarestben az osztálysorsjáték legújabb nagy húzásait. A délelőtti eredmények a következők:

120 ezer lejt nyert a 37.860 számú sorsjegy.

50 ezer lejt nyert a 2898 számú, 15 ezer lejt a 6917-es számú, 12 ezret a 17414, 31037, 59598, 73677, 1268 és 35916 számú. 10 ezer lejt pedig a 47604, 73859 és 47907 számú sorsjegyek.

VILÁGPOLITIKA

Németek és franciák

Páris, február 9.

Ma, amikor Franciaország és az Egyesült Államok közt a meleg baráti kapcsolatot egy-
szerre feszült és hűvös hangulat váltotta fel,
a szenzáció erejével hatnak azok a nyilatko-
zatok, amelyeket Clémenceau, „a győzelem
atyja” 1922-ben Mardock tábornoknak tett
Amerikáról, s amelyeket a generális most a
Revue de Paris című folyóiratban közöl.

A BERLIN!

Clémenceau 1922-ben, Amerikából vissza-
térve, elmondta Mardock tábornoknak, hogy
a newyorki Metropolitan operában ötezer
ember előtt fejtegette Franciaország jogát a
kárterítéshez. Az ő hazája, — mondta, —
sem nem militarista, sem nem imperialista,
gazdaságilag szolidaris a többi állammal,
nem tagadja, hogy tartozik Amerikának, de
követeli, hogy adják meg neki a lehetőséget,
hogy fizethessen.

„Ha tudtuk volna, — mondta az ameri-
kaiaknak Clémenceau, — hogy négy év után
is hiányoznak a biztosítékok Németország el-
lenében, akkor nem mulasztottuk volna el,
hogy bevonuljunk Berlinbe.”

Ugyanekkor szemrehányást tett az agg
francia politikus Amerikának, hogy a hábo-
ruban elkésve avatkozott be, a békekötésbe
pedig túl korán.

Chikágóban a farmerek nagy gyülekezete
előtt beszélt. Nagy lelkesedést keltett azzal,
hogy a nagyapja, az apja, de ő maga is gaz-
dálkodó volt. Lapkodott velük megértetni,
hogy ha terményeikkel elszigetelődve oda-
háza maradnak, rendkívül súlyos válságot idéz-
nek fel magukra. Összekötésbe kell tehát
lépniük az európai népekkel, elsősorban az
egykori szövetségeseikkel.

„Áhítatosan hallgattak, hatalmasan meg-
tapsoltak és elutazásom alkalmával arany
beretvát ajándékoztak. Szimbolum akart ez
lenni?”

HOOVER, A NEMETBARÁT

Harding elnök meleg fogadtatást rendezett
Washingtonban Clémenceau tiszteletére. So-
kat beszélt Napoleonról, s eldicsekedte, hogy
többször ült Fontainebleau-ban annál az asz-
tálnál, melynél Napoleon a lemondási ok-
mányt aláírta. Bemutatta neki az elnök a
helyettes államtitkárokat, akik teljes készsé-
güket nyilvánítták, hogy amerikai körutjá-
ban segítségére lesznek, de mielőtt egy ki-
csit kényes kérdést kezdett velük tárgyalni,
egyikük sem akarta őt megérteni.

„Szerencse, beszélte Clémenceau Mardock
tábornoknak, hogy Hoover ebben az időben
Kaliforniában volt. Szerencse, mondom, mert
kellemetlen lett volna vele találkoznom. Nem
felejtettem azt a szerepet, amit ez az ember,
mint Középeurópa élmező bizottságának el-
nöke, Európában játszott. Emlékezzék csak
rá, Hoover minden kegyét, kedvesét a volt
elleneségeink számára tartotta fenn. E percben
is az Egyesült Államok német pártjának a
kezeiben van, melytől elnökké választásának
sikerét reméli.”

AZ ARANYBORJU KÖRÜL

Annál szívesebben találkozott House ezre-
dessel, Franciaország hű és odaadó barátjá-
val. Ez nagyon törekedett honfitársait a nye-
részkedés és spekuláció mámorából kijózaní-
tani, de hasztalan.

Ezeket mondta Clémenceau-nak: A háború
alatti idealizmusból felriadva, inkább, mint
valaha, odaadták magukat az aranyborju
imádatának. Európával nem akarnak többet
törődni, Franciaországról pedig az a véle-
ményük, hogy miután megsegítették, hogy a né-
meteket kiűzhessék a területeiről, megtették
a kötelességüket. Nem akarnak tudni róla,
hogy a népek, ha csak gazdasági érdekből
is, egymásra vannak utalva. Ez idő alatt a
németek dolgoznak és amerikai propagandá-
juk napról-napra jelentősebb arányokat ölt.
Ime, barátom, kedves elnököm, ezeket, vissza-
térve hazájába, el kell mondania honfitársai-
nak, nehogy illúziókban ringassák magukat.
Hazájuk őszinte barátja üzeni ezt nekik.

BETEGES HISZÉKENYSÉG

Végül a németekről beszélt Clémenceau tá-
bornok-barátjának. A németekről, akik szü-
letésüktől fogva engedelmisségre vannak ne-
velve, s ennél fogva, roppant hiszékenyek is.
Hát nem elhitték 1914-ben is a császári kor-
mány és a német sajtó hazugságait? És nem
e hazugság nyomán tört ki a háború? Persze,
ma sem hiszik, hogy Németország felelős a
háborúért, ma is az a meggyőződésük, hogy
a franciák akarták és provokálták. Vajjon
hová vezet ez a beteges hiszékenységek? Nyug-
talanító kérdés, mert az ilyen mentalitás né-
hány év alatt nem változik meg. Az 1922-iki
német csak az, ami az 1914-iki volt.

Vajjon mit konstatálna ma Clémenceau?
Hogy az 1933-iki német is az, ami az 1922-iki
és az 1914-iki. A hiszékeny német pedig azt
mondaná, hogy a francia sem változott, s
hogy ő az oka, ha a német ma is az, ami
időig volt. A kutyá válahol ebben a circulus
vitiotusban van eltemetve.

Halász Gyula

Egy utasokkal telt autóbusz
a Domboviába zuhant

Hárman halálosan megsebesültek

Bukares, február 9

Súlyos autóbusz szerencsétlenség törté-
tént a Campulung és Targoviste között.
Az útvonalon közlekedő 308-as számú au-
tóbusz

féktörés következtében nekiszaladt az
egyik utszéli telefonpóznának és a
több méter magasságu országútról a
Domboviába folyóba zuhant.
Az országuton járó falusiak vették

észre a szerencsétlenséget. Lemásztak a
folyóra, ahonnan lassanként kimentették
a szerencsétlenül járt gépkocsi utasait.
Egy tanító, egy uriaszony s a lánya rend-
kívül súlyosan megsebesültek, úgy, hogy
haldokolva szállították őket kórházba. A
többi utasok csak könnyebb sérüléseket
szenvedtek. A hatóságok az autóbusz ve-
zetőjét őrizetbe vették. A nyomozás fo-
lyik.

Meller Rózsi állapotában
még mindig nincs javulás

A bécsi rendőrség föltevése szerint nem merénylet történt

Bécs, február 9.

Az a merénylet, amelyet egy ismeretlen su-
hanc követett el Meller Rózsi dr., bécsi orvos-
nő, az „Irja hadnagy” című színmű szerzője
ellen, még mindig izgalomban tartja az osz-
trák fővárost. Az izgalomnak két oka is van.
Az első ok az, hogy

Meller Rózsi állapotában még mindig nem
következett be javulás és az irónő állandó-
an élet-halál között lebeg.

A másik ok már sokkal érdekesebb. Nem
találják a széleskörű nyomozás ellenére sem
azt a fiatal suhancot, aki a merényletet elkö-
vette. A bécsi rendőrség mindent megtett,
hogy a merénylet előkerítse, de a fáradozás
hiábavalónak bizonyult. És ezen a ponton
most a Meller-ügyben szenzációs fordulat
történt.

A rendőrség legújabbán arra az álláspontra
helyezkedett, hogy a titokzatos merénylet
nem úgy történt és nem úgy játszódott le, a
hogy a súlyos állapotban kórházba szállított
irónő eredetileg előadta. Első vallomása után
többször is kihallgatták a rendőrség részéről
és nagy meglepetéssel vették tudomásul, hogy

Meller Rózsi minden alkalommal más és
más személyleírást adott a merényletről.

És ha a rendőrség szó szerint hitelt adott
volna valamennyi személyleírásnak, akkor
legalább féltucat merénylet ellen kellett volna
a nyomozást megindítani.

Meller Rózsi kapkodó és ellentmondó val-
lomásai alapján aztán a rendőrségen az az
álláspont alakult ki, hogy esetleg nincs is szó
merényletről, hanem inkább arról, hogy a
különös és titokzatos jelenet maga az or-
vosnő rendezte meg és önmagát sebesítette
meg. A rendőrségnek ezt a feltevését semmi-
féle támpont nem igazolja, de más magyará-
zatot most már nem is tudnak találni a Mel-
ler Rózsi orvosi rendelőjében lejátszódott ké-
sülésre.

E pillanatban a Meller-ügy éppen olyan ti-
tokzatos, mint kezdetben és nem lehet meg-
állapítani, hogy vajjon reklámból, vagy hisz-
tériás roham hatása alatt követte-e el önma-
gát a hirtelen világhírűvé vált irónő az ön-
merényletet, vagy pedig valóban úgy történt
meg a tragédia, ahogyan azt a nagybeteg iró-
nő első kihallgatása alkalmával előadta.

Vakmerő emberrablás
és gyilkosság tartja izgalomban
Amerikát

A banditák elhurcoltak és meggyilkoltak egy 15 éves leányt

Newyork, február 9

Ismét egy szenzációs emberrablás és
gyilkosság tartja izgalomban Amerikát.
Néhány nappal ezelőtt

egy cserjésben megtalálták H. O'Con-
nor 15 éves iskolásleány megcsónkított
holttestét.

A borzalmas felfedezés nagy riadalmat
keltett az egész vidéken és a rendőrség
azonnal nagyszabású nyomozást indított
a gyilkosok felkutatására.

A leány eltűnését már napokkal előbb
bejelentették. A csinos, 15 éves leány el-
ment meglátogatni egyik iskolatársnőjét,
de erről az utjáról többé nem tért visz-
sza. A rendőrségnek az a feltevése, hogy
utközben a leányt ismert recept szer-
int banditák támadták meg és autón
elhurcolták.

Nyilván az volt a céljuk, hogy a leány
szüleitől, akik gazdag emberek, váltság-
díjat zsaroljanak ki. Egyelőre nem lehet
tudni, hogy a rablók erről a tervükről mi-

ért mondtak le. Annyi kétségtelen, hogy
valami közbejött és a rablók belátták,
hogy tervük keresztülvihetetlen. Ezután
történt, hogy a leányt brutálisan meg-
gyilkolták. A rendőrség megállapítása
szerint a gyilkosság nem azon a helyen
történt, ahol a holttestet megtalálták.
Valószínű, hogy a gyilkosok a holttestet
autón hozták ide és rejtették el a cser-
jésben.

A közvélemény határtalan felháboro-
dásának nyomása alatt most talpon van
az egész rendőrség és valóságos
hajtóvadászatot rendeznek a titokzatos
gyilkosok ellen.

A rendőrök autókön, motorbiciklikén
száguldozzák be az egész környéket és
minden gyanús embert őrizetbe vesz-
nek.

Már százakra rug a gyanúsítottak száma,
de eddig a nyomozás még egy lépéssel
sem jutott közelebb a véres rejtély megol-
dásához.

Egy angol vegyész a jövő
háborújának borzalmairólRombolják le a nagyvárosokat és építsenek
helyükbe gáz- és bombabiztos fedezékeket

London, február 9.

Lord Halsbury, híres angol vegyész,
aki a világháborúban Anglia háborús
vegyi szolgálatát vezette, az angol front-
harcos szövetség hivatalos lapjában
újabb tanulmányt írt a jövő háború bor-
zalmairól. Kimutatja, hogy a légi bom-
bázáson, gáz- és tüztámadáson kívül
nagyszabású baktérium-háború is vár-
ható.

Az ellenség többek között tifusz-csirák-
kal fertőzi majd meg a vízvezetéseket és
elsődi rovarokkal pusztíttatja el a veté-
seket.

A gázbombák gyilkos hatásától egyet-

len nagyváros sem tud majd megsza-
badni.

Egy modern repülőgép már két tonna
súlyu bombarakományt vihet. A gyujto-
gatásról szólva, rámutatott arra, hogy
már a világháborúban is félelmetes erejű
gyújtó bombákat készítettek egysze-
rűen benzinnel és celluloid-kockákkal. Az
igazi nehézség abban áll, hogy a légi
haderőket nem lehet ellenőrizni. Bármely
polgári repülőgépet hadi célokra lehet
átalakítani, gépfegyverek vagy bombave-
tő készülékek felszerelésével.

A francia gyárak hetenkint több tucat
repülőgépet tudnak gyártani.

A légi bombázás veszélyei oly fenye-
getők, hogy az egyik orosz szakértő azt
ajánlotta,
rombolják le valamennyi nagyvárost
és építsenek helyükbe bomba- és gáz-
biztos fedezékeket.

Mások a repülés teljes eltiltását ajánlják.
A légi háborút korlátozó nemzetközi
egyezmények kétségkívül értéktelenek-
nek bizonyulnának, mert a létükért kiüz-
dó nemzetek semmiféle eszköztől nem
riadnak vissza. Ezért Lord Halsbury ar-
ra a végső következtetésre jut, hogy fo-
kozni kell Angliában a pilótaképzést,
szaporítani kell a repülőklubokat és
az egész nemzetet rá kell szoktatni az
repülésre, hogy a veszély órájában
elegendő nagy pilótatartalék álljon rendelkezés-
re.

Ujabb sztrájkmozgalom
Spanyolországban

Madrid, február 9

Spanyolországban újabb sztrájkmozga-
lom kezdődött. Az Oviedo környéki szén-
kerületben a bányászok, a fém munkások
kal együtt összesen mintegy huszoneg-
ezren, beszüntették a munkát külön-
böző sérelmek miatt. A sztrájk igen kel-
lemetlen a kormánynak, bár az eddigi
hírek szerint más területre még nem ter-
jedt át.

Körözölevél egy magyar
grófnő ellen

Budapest, február hó 9

Az ügyészség ugynevezett személyle-
írás-körözést bocsátott ki Hadik Karola
grófnő ellen. A grófnő ellen államellenes
vétség miatt indult eljárás a Nemzeti
Gyorsmentés című röpirata miatt, ame-
lyet Párisban adott ki.

Hadik Karola grófnő, aki Hadik Béla
grófnak és Barkóczy Ilonának a leánya,
már hosszabb idő óta Párisban él és ott
adta ki röpiratát is, amely miatt perbe
fogták. Az eljárást nem tudták lefolytatni
ellen, mert mostani tartózkodási helyét
nem ismerik. Ezért bocsátották ki az-
után a személyleírás-körözést.

A feloszlott temesvári
egységes szakszervezetek
ügye a tábla előtt

Temesvár, február 9.

A temesvári tábla Lambrino—Negules-
cu—Lahovary-tanácsa ma tárgyalja an-
nak a pernek felelőbizetését, amelynek íté-
lete kimondta, hogy a temesvári egy-
séges szakszervezetet fel kell oszlatni.

A táblai tárgyaláson azt vitatták, hogy
annak idején az egységes szakszervezet
vezetői résztvettek-e a temesvári Munkás
Otthon fegyveres védelmében? A tábla
a vita végén kimondta, hogy ebben az
ügyben új tanuk kihallgatását látja
szükségnek és ezenfelül szükségét látja
annak is, hogy a szakszervezet irattá-
rát átvizsgálják.

A per tárgyalását a jövő hét keddjén
folytatják.

Revolveres leszámolás
a feleséggel,
aki nem akarta a házasságot
tovább folytatni

Csikszereda, február 9

Péter István Brassó, Kereszt-utca 2.
szám alatt lakó kereskedő, gyergyótölgye-
gyesi származású feleségével az utóbbi
időben annyira rossz viszonyban élt,
hogy az asszony otthagyta és Bogdán Ká-
roly nevű gyergyótölgyesi rokonához
költözött.

A cserbenhagyott kereskedő több al-
kalommal levélben szólította fel feleségét,
hogy költözzék vissza hozzá. Az asszony
azonban még csak nem is válaszolt férje
leveleire.

Péter erre a közömbösségre elhatáro-
ta, hogy személyesen kísérli meg vissza-
térésre bírni feleségét. Gyergyótölgyesre
utazott. Felkereste feleségét és könyörö-
gni kezdett neki, hogy ne tegye tönkre éle-
tét hanem állítsák vissza a házassági kö-
zösséget. Az asszony kereken visszautasi-
totta férje kérését, mire

az elkeseredett ember revolvert
rántott elő és az asszonyra lőtt.

A golyó az asszony orra mellett hatolt
be. Az orrsonttól azonban félrepattant
és az alsóajkát átfurva távozott a testből.
A véresen elterült asszonyt Péter ot-
thagytá és jelentkezett a csendőrségnek,
ahol rögtön őrizetbe vették. Feleségét a
gyergyószentmiklósi kórházba szállították.
Az asszony állapota, az orvosi véle-
mények szerint, ha csak valami kompli-
káció elő nem áll, nem életveszélyes.

Megingott a kormány helyzete

A liberálisoknak van a legtöbb esélyük a hatalom átvételére — Sorozatos kihallgatások kezdődtek az uralkodónál

Páris a nemzeti egység kormányának megteremtését óhajtja

Bukarest, február 9.

Noha a belpolitikai élet az ostromállapot kihirdetése óta meglehetősen elcsendesedett, jólértesült körök közeli kormányválságot jósolnak.

A statáriummal kapcsolatban csak egyetlen nézőpont: Uica tábornok, Bukarest városparancsnoka, kiadta első napiparancsát, amely körülbelül az általunk már ismert ostromállapot-rendelet és kormányproklamáció utasításait ismétli.

AUDIENCIÁK A KIRALYNÁL

A kedden a hadsereg nyolc vezető

generálisát közös kihallgatáson fogadta, majd valamennyit visszatartotta ebédre. Sokan rendkívüli súlyt tulajdonítanak ennek az audienciának.

Szerdára Fortu professzor volt a királynál kihallgatásra bejelentve, de miután a professzor időközben megbetegedett, a király helyette Nisipeanu professzort, Fortu politikai helyettesét hallgatta meg.

Chirculescu, aki a Duca vezetése alatt álló liberális párt vezető tagja és Vaitoiu tábornok, aki viszont Bratianu György híve, együttes kihallgatáson jelentek meg az uralkodónál, aki állítólag azt tanácsolta nekik, békítsék ki a két liberális pártot, hogy így kormányképesek legyenek.

Duca tegnap Titulescu vendége volt. Állítólag megegyezés jött létre közöttük arra, hogy amennyiben a liberálisok jönnek hatalomra, Titulescu továbbra is vállalja a külügyminiszeri tisztséget.

Egyébként Titulescu szerdán már el is utazott Genfbe, a leszerelési konferenciára. Titulescu miniszterelnökségi államtitkár speciális megbízással Bécsbe utazott, ahol hírek szerint Maniu miniszterelnökkel fog találkozni.

A francia külügyminisztérium hivatalosa román nemzeti egységet követel

A „Le Temps” szerint Moszkva keveri Romániában a kártyát

Páris, február 9.

A „Le Temps”, amely tudvaleg a francia külügyminisztérium hivatalos lapjának tekinthető, legutóbbi számában „A Balkánok...” címmel vezércikket közöl. Ez a cikk hosszasan foglalkozik a romániai helyzettel és többek között így ír:

„Délkelet-Európában több ország helyzete súlyos és figyelmen kívül nem hagyható jelenségeket mutat, mégpedig ama politikai zavargások okából, amelyek az egész kontinensre is jellemzőek. Aminek más időben csak helyi jellege volna, most a körülmények miatt általános szempontból is tekintélyes fontosságúvá válik. Az incidensek, amelyek a román kormányt arra kényszerítették, hogy Bukarestben és a nagyobb centrumokban ostromállapotot hirdessen, az izgalom, amely a jugoszláv kormányt szigorú intézkedésekre kényszerítette az úgynevezett „federalista” ellenzék vezérével szemben, valamint az az állandóan rossz szituáció, ami a többi balkáni államokban uralkodik, figyelmet igényel.

Az az érzésünk, hogy a Balkánon most a létező rend módosításának szempontjából mérleghető politikai események játszódnak le, amelyek kikerülhetetlen módon visszahatással lesznek a nemzetközi helyzetre is. Milyen események ezek? Milyen politika akarja kihasználni különleges céljai érdekében azokat a belügyi nehézségeket, amelyekkel a balkáni országok küzdenek? Biztosan még nem lehet megállapítani, de egyes jelenségek önkéntelenül is megrázó erővel hathatnak az elfogulatlan nézőre.

A romániai válság és az ostromállapot kihirdetése különösen mutatják azt, milyen komoly a válság. Valószínű, hogy ennek a kiújulásnak közrejátszanak Moszkva ügynökei is. A postán leplezett magyarán kémkedés, a petroleumvidékeken, a vasúti és villanyosági üzemekben uralkodó izgalom két-sébevonhatatlanul igazolja, hogy bolsevik-kommunista jellegű forradalmi akcióról van szó. A nyomorral spekulálnak, rendszeresen kihasználják a belügyi nehézségeket, kicsikarják a néptömegek elégedetlenségéből, valamint azokból a pénzügyi és gazdasági megszorításokból, amelyek a pénzügyi és gazdasági megszorításokból származó előnyt, amely megszorítások kényszerű kötelezései ma az egész kontinensen mindazoknak, akik a helyzet felelősségét vállalják: ez a III. Internacionálé rendszere, hogy siettesse a világforradalmat, amely a kommunista üzemek folytonos végcélja.

Ami fölöttébb meglepő, az az, hogy ez a módszer és ezek a harcsmódszerek eredményesek lehettek Romániában, noha ez az ország ment volt eddig minden befolyástól. Nagyon figyelemreméltó tény, hogy minden politikai krízis ellenére, a pártok között dúló éles harc ellenére és a Ferdinánd király halála után ki-tört dinasztikus harc ellenére, a román nép mindig védekezni tudott a kommunista befolyás ellen, nyilván éppen Oroszország közelségének következtében s annak tudatában, mily nagy veszélyt jelent ez az ország egész Európa részére.

A valóságban azon 14 év alatt, amelyek a háborút követették, a kommunizmus sohasem volt politikai erő Romániában. Az összes népi megnyilatkozások bizonyították, hogy igazi kommunista veszély nincsen ebben az országban. Hogyan lehetséges az, hogy minden mozgalom nélkül, anélkül, hogy a baloldali irányban bármi fejlődés lett volna tapasztalható, Románia hirtelen nagyarányú izgalomra ébred, valóságos összeesküvés, amely azonnali és energikus ellenakciót ki-

ván?

Hogyan lehetséges, hogy azok az elemek, amelyek eddig távolról sem voltak forradalmiak, könnyű szívvel dobják be magukat kalandokba, amelyek csakis gyászosan végződhetnek? Bizonyos román köröknek ez a szélsőséges elhajlása nehezen volna megérthető, ha csakis az elvek és a társadalmi elméletek szemszögéből vizsgálnánk a dolgot. A kormányzat bizonytalansága, a pénzügyi és gazdasági nehézségek, az általános indiszpozíció

nem magyarázzák meg kellőképpen e jelenséget.

Természetes módon tolul előtérbe a kérdés: Miféle politikai gonoszságoknak érdeke a román államot a mai helyzetben gyengíteni? Ez a kérdés súlyos figyelmeztetés Románia vezetői felé, akiknek kötelességük a pártok közötti egyetemes megteremtésük a pártok közötti egységet, az egyetemes, amelynek kellő alkotmányos ereje volna a belső és külső veszedelemekkel szemben helytállani.

Lugoseanu nem tud megegyezni a párisi hitelezőkkel

Valószínűleg megszakadnak a tárgyalások

Bukarest, február 9.

Madgearu pénzügyminiszter ma reggel telefonbeszélgetést kapott Párisból Lugoseanu kereskedelemügyi minisztertől, a Románia külföldi hitelezőivel tárgyaló bizottság elnökétől, hogy a tárgyalások kellemetlen fordulatot vettek. Ugyanis azoknak a járadékoknak birtokosai, a mely járadékot a román állam az állami jövedékek bevételeivel garantálta,

visszautasították a román kormány kiegészítő feltételeit.

Délután Madgearu újabb telefon-értesítést kapott Lugoseanutól. Ez az értesítés sem volt kedvező. Közvetlenül, a

telefonbeszélgetés után, rendkívüli minisztertanács ült össze és ennek határozatait új instrukciókban táviratilag továbbították Lugoseanunak.

A kormány köréből származó értesülések szerint a külföldi hitelezőkkel folyó tárgyalások holnap reggelig feltétlenül befejeződnek, akár sikerül a megegyezés, akár nem.

A kormány álláspontja az, hogy a kiegészítő kísérletek a mai körülmények között már nem igen végződhetnek eredményesen.

Lugoseanu holnap hagyja el Páris és szombaton érkezik a román fővárosba.

MacDonald ne jöjjön Amerikába — mondja az amerikai sajtó —, mert senki sem hívta

Egyre jobban mérgesedik a helyzet Anglia és Amerika között

London, február 9.

Egyre világosabb, hogy Rooseveltt az amerikai követelések ügyében teljesíthetetlen feltételeket fog szabni. Egyébként is Rooseveltt már nem vállalja ennek az ügynek sima keresztülvitelét, ami abból is kitűnik, hogy általában kihangsúlyozza, hogy ebben az ügyben a döntés joga tulajdonképpen nem az ő, hanem a törvényhozó testület kezében van.

Londonban az a vélemény, hogy ilyen körülmények között

szó sem lehet arról, hogy MacDonald a tárgyalások felvétele céljából Amerikába utazzék.

Az amerikai lapok viszont megállapítják, hogy Rooseveltt meg sem hívta Amerikába MacDonaldot és így nincs is értelme annak, hogy az angol kormány-elnök meglátogassa az új világot. Általában nagyon rossz melléküzi kitételeket használnak úgy az amerikai, mint az angol lapok és mindkét sajtó állásfoglalásán meglátszik, hogy a békés elintézés komolyan már nem is akarják. Chamberlain

legutóbbi nyilatkozata mérgecsütést el ennyire a helyzetet. Chamberlain félreérthetetlen szavakkal leszögezte, hogy Anglia sem a kívánt vámvizitumot nem viszi keresztül, sem pedig az aranystandardra vissza nem tér azért, hogy Amerika ennek a két kikötésének érdekében háborus adósságait illetőleg engedékenyebb álláspontot képviseljen.

Angol politikai körök véleménye szerint ebben a kuszált és elhidegült helyzetben most már csak háromféle megoldás lehetséges:

1. vagy jobb belátásra tér Amerika és fizetési halasztást ad,

2. vagy tőkésítik az angol adósságokat és a tőkésített összeg kifizetésének napjaként távolabbi időpontot állapítanak meg, vagy vé-
tel

3. Anglia megtagadja a fizetéseket.

Az angol pénzügyi kormány a legzwisebben venné, ha az amerikai kormány nem tőkésitené az adósságokat, hanem hosszabb időre szóló fizetési moratóriumot adna, de ezért az engedményért nem hajlandó egyrészt sem

a védővámokat leszállítani, sem pedig az arany-standard kiált elvét gyakorlatba visszavonni.

Az angol lapok kihangsúlyozzák, hogy Amerika itt is jó üzletet akar kötni. Annak az adósságnak a moratóriumáért, amelyet a nemzetközi viszonyok további rosszabbodásával ugysem fog senki sem megfizetni, azt követeli, hogy Anglia a maga adóssági politikájának rendszerén olyan rést üssön, amelyen át az amerikai ipar kényelmesen behatolhatna az angolai antarktikus területekre.

Ez az elmérgesedett viszony, minden valószínűség szerint, hova-tovább oda érik, hogy Anglia teljesen elzárja az ottavai területeket Amerika elől és a két hatalmas angol nyelvterületi államegység között hihetetlen éles gazdasági háború tör ki.

A kisküküllőmegyei malomtulajdonosok sztrájkba léptek

Dicsőszentmárton, február 9

A kisküküllőmegyei malomtulajdonosok Dicsőszentmártonban népes gyűlést tartottak s azon a pénzügyminisztérium január 17-én kiadott rendeletei ellen tiltakoztak. A gyűlés azt a határozatot hozta, hogy amíg a pénzügyminisztérium a malmosok érdekeit súlyosan sértő rendeleteket vissza nem vonja, a kisküküllőmegyei malomtulajdonosok sztrájkba lépnek és malmaikban mindennemű őr-
lést beszüntetnek. A kisküküllőmegyei malmosok sztrájkja már a mai napon megkezdődött.

Ujabb sztrájk a Ford-gyárban

Newyork, február 9

A Ford autógyárban lefolyt sztrájk után most a detroiti Hudson autógyárban tört ki a sztrájk. Ez alkalommal a gyárnak alváz-készítői sztrájkolnak. Háromezer alváz-készítő dolgozik a gyárban és ezek most azt követelik, hogy munkabéruket a gyár harmincszázalékkal emelje.

Megállapítást nyert, hogy a sztrájkoló munkásokat a kommunista agitátorok bujtogatták fel arra, hogy akár csak a Ford gyár munkásai, ők is kezdjenek sztrájkot.

Földrengés Németországban

Berlin, február hó 9

Szerdán, Németország egyes vidékein erős földrengést érezték. Reggel 8 órában Karlsruhe lakói heves földlökésekre lettek figyelmesek. A földrengés nagy pánikot okozott, de szerencsére kárt sem épületekben, sem emberéletben nem okozott és 20 másodperc múlva már meg is szűnt. Az erős földlökéseket Badenben, Stuttgartban, és Wormsban is érezték. Ijedtségen kívül azonban kár ezeken a helyeken sem történt.

Brassó város tanácsulése

Brassó, február 9.

Brassó törvényhatósági város tanácsa szerdán délután tartotta meg rendes havi ülését. A brassói tanács ezúttal is egyhangulag hozta meg minden határozatát. Polonyi dr. előadásában rendkívüli hitelt szavazott meg a város által fizetett rendőrelégénység pótdíjainak fedezésére. A Caliman dr. előadó által előterjesztett javaslat elfogadásával hozzájárult a tanács ahhoz, hogy a Derestyei-uton a Tömös-csatorna alatt 4000 négyzetméternyi terület cserébe átadassék Stanicel András gyárosnak, aki ennek ellenében ugyancsak a Derestyei uton 5000 négyzetméter területet ad a város birtokába. Kimondotta a gyűlés, hogy kezelésbe veszi a polgári kórházat, hogy az ott uralkodó rettenetes gazdasági helyzetnek véget vessen. A kórház orvosi személyzetét ezennel is a kormány fogja kinevezni és fizetni, de a kórház fenntartása a város és a megye gondját fogja képezni, természetesen a fenntartó várost és megyét fogják illetni a bevételek is. Szele dr. javaslatára a gyűlés megvásárolta az óbrassói tiszszomszédság Hosszu-utca 3. sz. alatt fekvő kis házát, hogy a mellette levő és kisajátítás alatt álló házzal együtt lebontható legyen és így ott egy szép parkrészt lehetne konstruálni. Breditanu dr. előadó javaslatának elfogadásával a város elhatározta, hogy a Nagyszébeni Általános Takarékpénztárnál levő betétjének részbeni ellenérték fejében megveszi a banktól a Hosszu-utca 241. sz. alatti telket, hogy ott rendezhesse be köztisztviselési intézményét.

HIREK

Vénuszok férfiruhában

Newyork, február 9.
 A hollywoodi miss-ek — mert tudnivalólag Hollywoodban minden színésznő kisasszony, illetve miss, még akkor is, ha nyolc férjet abszorbált — most palamennyien férfiruhában járnak, mert, mint mondják, a divatos női ruhák olyan megregrágák, hogy ezeknek a költségeit a mai meglehetősen viszonyok közt már ők sem tudják megfizetni. A sztárok egytől-egyig nadrágot viselnek. — hogy félreértés ne essék: szabályos férfinadrágot, olyat, amelyet a szabók nehéz szövedékből készítenek.

Amerikában Hollywood szokta megadni a női divat új irányát és így csak természetes, hogy a newyorki nagy szalagok most sietnek az új hollywoodi stílusban kiszolgálni legjobb vevőiket, az amerikai társadalom dollármilliomos hölgyeit. Lázasan készülnek az új modellek. A kirakatokban mindenütt a férfiruhás Greta Garbo, Marlene Dietrich, Jean Crawford és más sztárok fényképei díszelnek.

Különösen lelkes híve az új divatnak Marlene Dietrich. A Paramount-nak, a mely a legnagyobb gázsit neki fizeti, nem nagyon tetszik a dolog és erősen kifogásolta, hogy a szőke Vénusz legeláthatatlanabb attrakcióját, formás lábait bő férfinadrágba bujtatja. De Marlene Dietrich csak a pallát vonogatta ezeket az elpengetésekre.

— Az én sikerem titka nem a lábamban, hanem a művészetemben rejlik, — jelentette ki fölényesen és tényleg nem volt senkiben annyi merészség, hogy ebben a hitében megrendítse.

Marlene Dietrich odáig megy, hogy nemcsak nappal visel férfiruhát, de este is. Esténként, ha színházba megy, vagy valami társadalmi eseményre jelenik meg, — frakkot ölt. A jelentés csupán arról feledkezett meg beszámolni, hogy a frakkhoz egyúttal keményplasztikon inget visel-e? Pedig ezt is érdekes lenne tudni.

Egyedül a divatszaktörők nem veszik komolyan ezt a divatszeszélyt. Azt mondják, hogy a hollywoodi sztárok pillanatnyi rajongása a férfiruháért nem egyéb, mint tiltakozás a túlságosan hosszú szoknya ellen. Következésképpen: a szoknya hamarosan valamivel rövidebb lesz és akkor a hollywoodi sztárok a férfiruhától ismét gyorsan visszapártolnak a mégis csak szebb női ruhához.

— CSAK 12 VÁRADYI VÁROSI TISZT-VISELŐ KERÜL BÉLISTÁRA. Nagyváradról jelentik: Vostinár János városi főjegyző Temesvárra utazott a bánsági tartományi igazgatóság revíziós osztályához a nagyvárad városi tisztviselők kinevezési listájával. Ennek végső kimutatásában mindössze 12 olyan tisztviselő szerepel, a kinek kinevezése ezidőig még kétes, miután az újabb miniszteriumi utasítások módokat adtak a hiányzó formaiságok pótlására, és a képesítő vizsga letételére. E pillanatban nem bizonyos még, hogy ezekre a tisztviselőkre mi vár. Lehet, hogy nem is bocsátják el őket, hanem segédszolgálatra osztják be valamennyit. A képesítő vizsgán elbukott 12 tisztviselőt egyelőre bélistára helyezték, de az sem bizonyos, hogy vajon ezeket is elbocsátják-e. Ezzel a nagyvárad városi házában a tisztviselői elbocsátások híre felzaklatott hangulat valószínűleg lecsendesedik.

— HALALOZÁS. Marosvásárhelyről jelentik: Kedden délután meghalt Marosvásárhelyen a város magyar társadalmának egyik ismert vezetőgyénisége, Agvagyás Károly, a Magyar Kaszinó örökös diszelnöke 80 éves korában. Agvagyás magas kora ellenére is megőrizte teljes szellemi frissességét és csak nemrég adott ki egy verskötetet, amelyben költői munkásságának eredményeit foglalta össze.

— NAPKOZI GYERMEKOTTHON TEMESVÁRON. Temesvárról jelentik: A temesvári városi tanács megvette a Bethlen-utcai villanegyed egyik házát. Ebben az épületben a város napközi gyermekotthont állít fel a munkanélküli gyermekek részére.

Fehér fogak: Chlorodont

LUX MOZGÓ, BRASSÓ

Ha nem látta színpadon, nézze meg filmen! **Gaál Franci** a legnagyobb magyar színészvilágsikerű operettjét

PAPRIKA KISASSZONY

„Veres rózsá” és egyéb magyar dalokat énekel az isteni Franci Berlinben cigányzenekari kísérettel.

Féktelen bridge-szenvedély egy valóper háttérében

Culbertson döntőbíró — egy valóperben

Newyork, február 9

Egy los-angelesi valóperben szakértőként kapott idézést a bíróság elé Ely Culbertson, a bridgejáték világhírű virtuóza.

A valóper C. Nelson Allen bankár ellen indította felesége, aki azon az alapon kéri a házasság felbontását, hogy férje féktelen bridge-mániában szenved.

Az asszony keresetében elpanaszolja, hogy az ura minden szabad idejét a bridge-asztalnál tölti, ami magában véve még nem is lenne nagy baj, ellenben lehetlenné teszi a békés családi életet az a körülmény, hogy a férje példátlanul komolyan vesz minden bridge-játszmát és ott-hon is állandóan bridgeproblémákon töri

a fejét. Szerinte

a bridge-nek ez a túlzott szeretete már átlépi a normális kártyaszenvedély határát és az elmebaj tüneteit tünteti fel.

Az asszony különösen arra hivatkozik állítása bizonyítására, hogy egy alkalommal, amikor férje treffit hívott, ő pedig erre coeurt hívott vissza, az ura annyira elvesztette önuralmát, hogy az asztal alatt brutálisan megrugta a lábát.

Az érdekes valóperben Ely Culbertson szakvéleménye alapján fognak dönteni, mert Culbertson fogja, mint szakértő, megállapítani, hogy Nelson Allen bridge-rajongása normális jelenség-e, vagy pedig már az örültség kétségtelen tüneteit mutatja.

— A LEGRÉGIBB BUKARESTI MAGYAR UJSÁGÍRÓ HALÁLA. Kedden este váratlanul elhunyt Bukarestben Weisz-Volnai Jenő a román főváros legrégebbi magyar újságírója. Volnai Jenő a békekötés után Genf-ből került le Bukarestbe és innen tudósította éveken keresztül a belföldi és külföldi magyar, valamint más nyelvű lapokat. Két évvel ezelőtt megalapította a Bukaresti Magyar Ujság-ot, amely francia nyelven jelent meg és a kisebbségi sérelmek orvoslásáért küzdött. A magyar újságíró két nappal ezelőtt influenzában megbetegedett, tüdőgyulladását kapott és a legodább ápolás ellenére is negyvennyolc óra leforgása alatt meghalt. A tragikus körülmények között elhunyt magyar újságírói felesége és öt éves kislánya gyászolja.

★ HAZASSÁG. Bartha Miklós Julia, Brassó és Somogyi Ödön, Brassó, házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— HOGYAN TAPLÁLKOZZÉK AZ INFLUENZÁS BETEG? A mostani nagy influenzajárvány alatt az angol orvosok tanácsokat adnak az influenzás beteg táplálkozására nézve, mert a helyes táplálkozásnak igen nagy befolyása van a betegség gyors és könnyű lefolyására. Tanácsaik ezek: 1. Az első két napon, ha láz van, az influenzás beteg ne fogyasszon szilárd táplálékot, hanem friss limonádét, oranzsádót, vagy hideg tejet. 2. A harmadik naptól kezdve, amikor a beteg már jobban van, könnyű, szilárd táplálék mellett igyék a beteg minél több tejet, mert a tej üdítő, gyorsan emészthető és tápláló. 3. A lábadozás idejében testmeleget és energiát termelő fehérjéket, szénhidrátokat és zsírokat, különösen sok pajat és pajjal készült ételt adjunk a betegnek és napközben többször tejet. Ezeket a tanácsokat nálunk is meg kell fogadni, hogy a betegség lefolyása könnyű, a beteg felépülése pedig gyors legyen.

(—) ÉRDEKES. EURÓPAI KISZÉRE IS TANULSÁGOS AMERIKAI STATISZTIKA. A „Licht und Lampe” elektrotechnikai szaklap 1932. december 22-iki számában a következő érdekes hírt jelent meg: „Kiszámították, hogy az amerikai fogyasztás ebben az évben a japán lámpák használata által fokozott áramfogyasztásért 12.000.000 dollárral többet fizetett. A japán égők minőségileg gyengébbek az amerikai égőknél, egy bizonyos fényerősség eléréséhez 20,5% több áramot fogyasztanak” és egész tartamuk is rövidebb. A különböző városokban végzett mérések igazolták, hogy az 5 wattosnak jelzett japán égő 10,6–13,9 wattot, átlagosan 11,8 wattot fogyasztott, úgy, hogy az égőkön feltüntetett értékek tudatos félrevezetésnek minősíthetők. Az 1928-ban behozott 18.000.000 japán kis-egéből 11.000.000 szénzálas égő volt, anélkül, hogy ez az alacsonyabb rendű minőség lett volna tüntetve.”

— FELAKASZTOTTA MAGÁT. Temesvárról jelentik: János István gertenyesi 62 éves gazda ember ma reggel az istállójában felakasztotta magát. Az öreg gazda azért lett öngyilkos, mert gyógyíthatatlan betegségben szenvedett.

★ NYERSKOSZI. Dr. Bucányi, budapesti főorvos könyve a természetes táplálkozásról, (Nyersdiéta, mint természetes gyógytényező), kapható a Bukaresti Lapok könyvosztályában, Ára 102 lej. Vidékre előzetes fizetés esetén portómentesen, utánvétellel 16 lej portóval szállítjuk.

— **NAGYARANYU LOPÁS A NAGYVÁRADYI FÜTŐHÁZBAN.** Nagyváradról jelentik: A nagyvárad rendőrség hosszabb idő óta nagyon érdekes bűnügyben nyomoz. A rendőrségnek az volt a gyanúja, hogy a CFR fűtőház raktárát hosszabb idő óta lopják. A rendőrség éppen ezért heteken át megfigyelés alatt tartotta a vasúti raktárt és miután elég konkrét adatot szerzett, ma letartóztatott több munkást és néhány vasuti tisztviselőt. A rendőrség természetesen házkutatást is tartott, amelynek során a gyanúsítottak lakásán rengeteg vörösréz csövet találtak, amelyek mind a vasúti raktárból valók voltak és amelyeket a tolvajok úgy akartak értékesíteni, hogy a csöveket feldarabolják s mint rézhulladékot és törmelékot adják el. A rendőrség addig, amíg a nyomozást be nem fejezi, a gyanúsított tisztviselők és munkások neveit nem adja ki.

— **A VILÁG ARANYTERMÉSE.** Londonból jelentik: A világ aranytermelése 1932-ben 25.500.000 uncia volt, aminek 69,8 százalékát, pontosan 16.495.364 uncia, az angol birodalomban bányászták. Ez volt az angol birodalom legnagyobb aranytermelése a világtörténelem során. Az emelkedést főként a transvaali, kanadai és ausztráliai aranybányák fokozott termelésének tulajdonítják, ami viszont az angol aranyalap felfüggesztése által előidézett magasabb aranyárak következménye volt. 1932 közepétől 1932 végéig Indiából 78 millió font értékű aranyat vittek ki. Ez mindössze 16 százaléka a folyó évszázadban Indiába vitt aranytömegeknek, úgyhogy az indiai óriási titkos aranykészlet még sokáig a világ leggazdagabb aranyforrása lehet.

★ **BUDAPESTI IPARMŰVÉSZNŐ** február 15-től kesztyű-készítési tanfolyamot tart Brassóban. Érdeklődni Brassói Lapok könyvosztályánál.

★ **IPAROSOK SZÁMARA** felbecsülhetetlen értékűek ezek a könyvek: Littván Sándor: Ipari számtan és kalkuláció 109 lej. Róth J. kab: Iparosok könyvvezetése 47 lej. Kaphatók vagy postán megrendelhetők a Brassói Lapok könyvosztályától.

— **FORD DECENTRALIZÁLJA MAMMUTVÁLLALATÁT.** Newyorkból jelentik: Henry Ford elhatározta, hogy óriási vállalatát sok kisebb, egymással összefüggő egységre decentralizálja. Jelenleg ötezerháromezres gyár készíti számára az autókalkatréseket. Ford ezeknek a munkáját ötvenezer kisebb vállalat között akarja szétosztani. Ford nézete szerint ez nemcsak csökkenti majd a termelési költségeket, hanem egyszerűsíti felépítést a mezőgazdasági és ipari termelést is.

— **A BRASSÓI REFORMATUS FÉRFISZÖVETSÉG** február hó 9-én csütörtökön este 8 órakor előadás-sal kapcsolatos összejövetelt tart a ref. tanácsteremben, melyre minden érdeklődőt meghív és szívesen lát az önkéntesség. Beléptidő nincs.

SIKERÜNK TITKA

BUTORAINK

minőségében és jutányos

ÁRAINKBAN

rejtik!

SZÉKELY és RÉTI

BUTORGYÁR R. T.

BRASSÓV
BUKURESTI
TARGU-MUREŞ

MAI MESEK A VARRÓGÉPROL...

Verekedés, lakásrombolás
és perek lavinája a Singer-
varrógép körülPandora szelencéje lett a családi jólét és szorgalom
hajdani szimboluma

Brassó, február 9.

Takarékosságot, kényelmet, a kispolitikai jólétnek bizonyos fokozatát jelentette hajdanában, régesrég a varrógép. A sokféle márká között is elsősorban a Singer-féle varrógép...

Az a hajdanában, régesrég azonban csakugyan régesrég volt az idők úgy megváltoztak, hogy a békésen, derűsen, munkásan zümmögő-zakató Singer-gép mostanában nagyon sok esetben bajt, kellemetlenséget, káuszbeli zuditott gyanútlan birtokosa fejére.

Persze, a Singer-féle varrógép, mint a házi munka, a takarékoság családi szimboluma, személy szerint nem felelős ezért. De — úgy látszik — hogy a mostani puskaporos világban még egy ilyen

ártatlan és békés szándéku masina is lehet elkeseredett háboruságok és ütközetek okozója. És ha régen örültek ennek a munkás és szorgalmas, mindig rendelkezésre álló jószágának megszerzésén, most vannak házak, — legalább is Brassóban és vidékén vannak — amelyekben átkozzák a pillanatot, amelyben a Singer-varrógép bevonult a többi butorakok közé.

Három esetet sorolunk fel ennek igazolására. Az egyik esetben

magánlaksértés, betörés, lopás súlyos testi sértés és természetesen büncvádi eljárás lett a nóta vége.

A varrógépről szóló másik két mese viszont arról szól, hogy a Singer-gép miként tett tönkre két egzisztenciát.

Szép és megható kezdet

A Hosszu-utca 133/B sz. házban lakik Csetényi János nyugalmazott posta-alstisz. Házukban kiadtak egy szobát egy kisasszonynak, aki varrással kereste volna kenyerét, ha a varrás kenyérkeresetet jelentett volna számára. A kisasszonynak bizony nagyon rosszul ment a sora és a házbért is alig tudta megfizetni, kerek öt hónapi házbérrel maradt adós. A Singer-varrógépet felajánlotta kéziápolgknt Csetényiéknek, hadd maradjon náluk, míg a lakbérhátralékot megfizetheti. Csetényiek jószívű emberek voltak és megengedték, hogy a varrógép kisasszony továbbra is ott lakjon, sőt a gépet is rendelkezésére bocsátották. Hadd keressen szegény kisasszony.

A házbérhátralék ügyének rendezése után megjelent Csetényiek lakójánál a brassói Singer-lerakat Filippi nevű ügynöke.

— A kisasszony nem fizette meg a havi részleteket s ezért a gépet elvisszük!

Csetényi azonban kijelentette, hogy amíg a bíróság nem ítél az ügyben, ő bizony nem adja ki a birtokában lévő zálogtárgyat. Az ügynök fenyegetőzött, mire Csetényi ajtót mutatott neki.

Itt közbevetőleg meg kell jegyeznünk, hogy az ügynök látogatásának pillanatig a varrózó már

10 ezer lejt lefizetett a varrógépre s néhány háromszáz lejes részlettel maradt csak adós.

Ugyanannak a napnak délutánján Filippi ur ismét látogatást tett Csetényiek portáján. De akkor már a Singer-lerakat cégjegyzőjét is magával vitte a nagyobb hatás kedvéért.

Csetényi János éppen a városból tért haza, amikor a látogatók már javában tárgyaltak a feleségével. Az asszony közölte vele, hogy

azurak megfenyegették, mindnyájukat bekísérték a rendőrkapitánnyal, ha a gépet nem adják ki. Csetényi, aki nem igen ijed meg a maga árnyékától, azt felelte, hogy fenyegetőzéssel nem sokra mennek. Megérdeklődte, miről van szó, s akkor a következő ajánlatot tette: — Ha a havi ráta csak 300 lej, akkor én fizetem a kisasszony helyett továbbra is. De a gép ittmarad, addig, amíg a kisasszony megfizeti a tartozását. Addig is hadd dolgozzon szegény és legyen, amivel megkeresse a kenyerét.

Filippi és a cégjegyző belementek az elintézésbe és távoztak. — Én is elmentem hazulról, — adja elő Csetényi János a mesét a varrógépről — mert nagyon megmégélődtem s gondoltam, béveszek egy félliter borocskát...

A rohamosztág felvonul

Délután négy óra felé ért haza Csetényi uram a félliter borocskára hangulatában. Legnagyobb meglepetésére azt látja, hogy felesége keservesen sir, az utcai szoba olyan, mintha tatárak dúlták volna fel. A varrógép asztalkája üresen állt az ablak mellett, az asztal és szék összetörve, felborítva fekszik a szobában.

— Nézz ide, — siránkozott Csetényi né — alighogy elmentél, visszajött Filippi ur a cégjegyzővel és az igazgatóval. Ráförmedtek a kisasszonyra, hogy hol a gép. Amikor megtudták, hogy a gép nálunk van, dörömbölni keztek az ajtón. Azt hittem, a megegyezés miatt jöt-

tek megint s ezért kinyitottam az ajtót. Az igazgató szót sem szolt, hanem félrelökött, neki az ajtónak s kiadta a parancsot, hogy a gépet le kell szerelni. Nem engedtem. Erre

mind a hárman nekem rontottak. Megverték. Elestem. Közben a szék és az asztal összetört, felborult.

Ők pedig kivették a gépet az asztalkájából és elvitték. A vejem már el is ment a közjegyzőhöz, hogy kihívja...

Nos, a varrógépcsata második napján Csetényi Jánosné felkereste Suciu Aron dr. ügyvédet, Brassó vármegye volt prefektusát. Amikor azonban hazaindult, olyan heves fájdalmak léptek fel a

GRIPPE (influenza). Sokan nem vették komolyan az influenzát, nem vették figyelembe első jeleit és sokáig szenvedtek következményei alatt.

A betegség gyakran erős náthával és torokszárazság érzésével kezdődik. Különösen a légzőszervek: orr, gége és légcső betegszik meg.

Tehát: Védekeznünk kell fertőzés ellen.

Hogyan? Védelmet nyújtanak a fertőtlenítő

Panflavin-
PASZTILLÁK

karjában, lábában és mellében, hogy csak kocsin tudott hazamenni.

Aztán orvosi látellelet vétetett fel, amely megállapította, hogy a Singer-cég kértelen látogatásának következményeit 14 nap alatt heperi ki. De a két hét letelte után is még felfedezhetők voltak rajta a brutális verés nyomai.

A Csetényi kontra Singer-ügy adatai most a brassói járásbíró előtt fekszenek. Ítélet még nincsen az ügyben, de ha lesz, az bizonyára nem lesz nagyon hízogó a családi békesség és szorgalom szimbólumának hirdetett Singer-féle varrógépre.

ROMLÁST HOZOTT AZ ÚJ
VARRÓGÉP

Takó Benjámín férfiniszabó, aik a Raktárház-utca 5. sz. alatt lakik, nem kapott verést, csak éppen tönkrement azért a gyenge pillanatért, hogy a Singer-féle varrógépet beengedte a házába.

Az elmúlt év novemberében állított be hozzá a Singer-lerakat egyik ügynöke. Addig beszélt, addig gyurta, dögönyözte szóval, amíg Takó belement az üzletbe. Régi varrógépét átadta a cégnek, kapott onnan egy vadonat újat 17 ezer lejes árban, de abból a régi gép fejében 1700 lejt leszámítottak. Havonta 480 lejt kellett volna fizetnie.

Elelemre és adóra is alig keresett Takó mester s néhány részlettel adós maradt.

December 12-én megjelent nála a Singer-cég rohamosztága, elvitte a vadonatu Singer-gépet, nem adta vissza a régít, sőt az elmaradt részleteket is követeli.

December 12 óta Takó Benjámín kis műhelyében megállt a munka. A szerencsétlen ember nem tud keresni s éhezik családjával együtt. Pedig a Singer-cégtől nem ezt az üzleti eredményt várta.

Creanga Anna szentpéteri asszony is belesett az ügynöki szobósság csapdájába. Rendelt egy új Singer-varrógépet. Néhány részletet fizetett, azután adós maradt. Hozzá is kiszállt a rohamosztág s elvitte a gépet. Ráadásul a cég a hátralévő részleteket is pereli.

A Singer-géppel baj van. Ahová bevonul, megindítja a bajok és perek lavináját. S még boldog lehet az a varrógéptulajdonos, aki csak perrel, tönkremenéssel és nem hetekig éktelenkedő kék foltokkal, vagy összetört butorokkal ussza meg a bőbeszédű, ellenállhatatlan svádájú varrógép-ügynökkel kötött üzletet.

— fz —

A betörés már nem üzlet

— mondja az elfogott nagyváradi áldetekti

Nagyvárad, február 9.

A nagyváradi rendőrség ma elfogta Nagy Jánost, akit országsszerte köröznek, mert különböző betöréseket követett el. Nagy János eddig különböző bűncselekményekért, apróbb részletekben 15 esztendőlt.

Most legutóbb abból élt, hogy detektívnek adta ki magát és házról-házra járva, lebélyegezetlen römikövek és kártyák után kutatott. Az egyes lakásokban addig fenyegetőzött, míg a házbéliek 100—200 lejt ajánlottak fel neki, a mely összeget természetesen elfogadta és tovább állott.

Kovács József kolozsvári utcai lakos lakásán már pénzügyi ágensnek adta ki magát, míg végre most a detektívek, az igaziak, a Zöldfa-utcán lefogták.

Nagy János a rendőrségen nagyon érdekesen védekezett:

— Mit csináltam volna? — mondotta — A betörés és a lopás ma már nem üzlet. Nincs mit lopni, mert senkinek sincs semmije. Minden kassza, minden szekrény üres. Ezért szántam rá magam, hogy most — míg megy a dolog — detektív leszek. Pechem volt, ez az üzlet sem ment.

Nagy Jánost a rendőrség holnap kíséri át állandó tartózkodási helyére, az ügyészség fogházába.

Még a sportmeccsekhez
is katonai engedély kell
Temesváron

Temesvár, február 9.

Tegnap délután Temesvárra érkezett Graf Arthur tábornok, akit a hadügyi kormány delegált Temesvárra, hogy ott az ostromállapot intézkedéseit foganatosítsa. A tábornok ma reggel már falragaszokon tudatta a város közönségével, hogy átvette a parancsnokságot és ismertette a mai helyzetet.

Érdekes, hogy Temesváron egyáltalában semmiféle jelvényt sem szabad viselni, még sportjelvényt sem. Minden összejövételre, még a sportmeccsekre is, a katonai hatóságoktól engedélyt kell kérni.

Értesítés!

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy a divatlejlődés és a szabátsat legújabb vívmányainak tanulmányozására külföldi tanulmányutazom. — Március elején visszatérek, mikor is a legmodernebb módszerekkel folytatam a régi cég alatt és a régi helyiségemben üzememet.

Kérem igen tisztelt vevőimet és a nagyérdemű közönséget, hogy visszatértemig méltóztassanak számomra rezerválni megrendeléseiket, mert a legjobbat és legújabbat fogják minden téren megkapni. — Női osztályunk távollétem alatt is, a régi szakszerű vezetés mellett — tovább működik.

Seiffert és Farsch

Női- és férfi szabósága
HANS FARSCH tulajdonos.

Brassó,
Kolosior-u. 22

